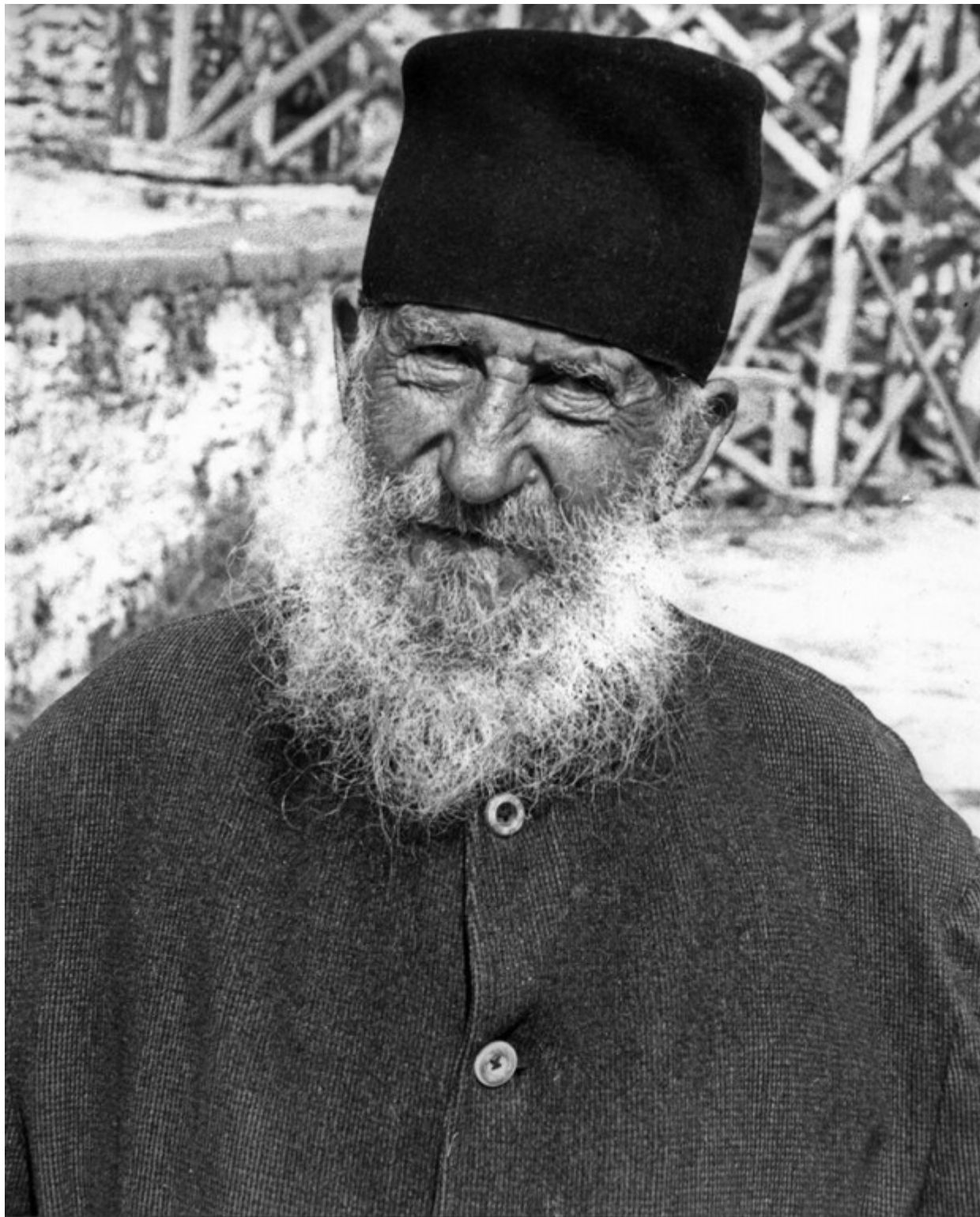

9 Οκτωβρίου 2013

Άθως ο Εμός. Μνημόσυνο ευγνωμοσύνης σε άγνωστους Αγιορείτες Γέροντες

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

(Φώτο. Γέρων Τιμόθεος)*

Γέροντας Ενώχ ο Ρουμάνος-Γέροντας Τιμόθεος από την Προύσσα

Συμπληρώνονται 30 χρόνια από την κοίμηση του γέρο Ενώχ και 20 από αυτήν του γέρο Τιμόθεου, δυο αφανών και περιφρονημένων στη διάρκεια της ζωής τους αγιορειτών, που όμως με τη ζωή, τη σιωπή και τα λίγα λόγια τους βοήθησαν πολλούς και τώρα βοηθούν περισσότερους με τις προς Θεόν μεσιτείες και προσευχές τους. Οι γραμμές που ακολουθούν ας είναι ένα μικρό μνημόσυνο ευγνωμοσύνης.

Ο γέρο Ενώχ ήταν ρουμάνος. Ζούσε στις Καρυές, σε δωμάτιο που του παραχωρούσαν άλλοι μοναχοί στα κελλιά τους. Έφτιαχνε σκούπες από αγριόχορτα (μια απ' αυτές εκτέθηκε το 1997 στη Θεσσαλονίκη, στην έκθεση των αγιορειτικών κειμηλίων). Τις έδινε σε κάποια μοναστήρια, με αντάλλαγμα λίγα τρόφιμα. Αυτά δεν τα ήθελε για τον εαυτό του αλλά για κάποιους ασκητές που ζούσαν στο δάσος, απομονωμένοι κι άγνωστοι στους πολλούς.

Ήταν ρακένδυτος, γεμάτος ψύλλους. Δεχόταν με ευγνωμοσύνη ό,τι του έλεγαν ή του εδιναν. Όταν ένας ηγούμενος τού είπε ότι οι μοναχοί της μονής τον αγαπούν, απάντησε: «Δε βαριέσαι. Ο μοναχός είναι σαν τον σκύλο. Είτε του δώσεις ένα κομμάτι ψωμί, είτε μια κλωτσιά, το ίδιο καλό του κάνεις».

Δεν έλεγε πολλά, αλλά στα λίγα λόγια του διέκρινες τη σοφία του Θεού. Όπως κι άλλοι ρουμάνοι μοναχοί που είχαν «κανόνα», αντί για την «ευχή», να απαγγέλλουν σιγοψιθυρίζοντας όλο το Ψαλτήρι καθημερινά -κάποιοι το είχαν αποστηθίσει- συνήθιζε να το διαβάζει στη σλαβονική μετάφραση, που επικρατούσε στη Ρουμανία μέχρι τον 19ο αιώνα. Όταν τον ρώτησε ο ίδιος ηγούμενος: «Γιατί, στα σλαβονικά, κι όχι στα ρουμανικά; Κι αυτό μετάφραση είναι. Στα σλαβονικά μεταφράστηκε από τα ελληνικά κι εκεί από το εβραϊκό πρωτότυπο», απάντησε: «Μπρε, αυτός που το μετέφρασε στα σλαβονικά ήταν άγιος. Ο ρουμάνος μεταφραστής ήταν άγιος;» Με το Άγιο Πνεύμα που είχε μέσα του, ήταν σε θέση να διακρίνει την πνευματικότητα των μεταφραστών, αν αποδίδουν σωστά τον ένθεο λόγο, αν καταστρέφουν ή όχι τα κεκρυμμένα για τους πολλούς νοήματα. (Μια άλλη οπτική στο πρόβλημα της «λειτουργικής μεταρρύθμισης».)

Το 1979 άρχισε να χάνει τις αισθήσεις του και να πέφτει κάτω στις Καρυές. Ο τότε -λόγιος και διάσημος- πρωτεπιστάτης αποφάσισε να τον στείλει εκτός Αγίου Όρους, σε γηροκομείο, για να μη σκανδαλίζει τους προσκυνητές, να διασφαλιστεί η «ευπρέπεια». Τον περιμάζεψαν στη μονή Σταυρονικήτα, όπου και εκοιμήθη μετά από λίγους μήνες. Με τους περισσότερους μοναχούς της μονής να τον

περιστοιχίζουν, ξεψύχησε ήρεμα, σαν να κοιμόταν, με το πρόσωπό του να λάμπει και να μεταγγίζει στους γύρω την ακτινοβολία της Χάριτος.

(Φώτο. Γέρων Τιμόθεος)

Ο γέρο Τιμόθεος ήταν από την Προύσα. Μιλούσε με έντονη μικρασιάτικη προφορά.

Κυκλοφορούσε ρακένδυτος, μ' ένα χοντρό παλτό και με τα λίγα μαλλιά του κουρεμένα πολύ κοντά. Έζησε σε διάφορες καλύβες της Καψάλας. Όταν μια καλύβα γκρεμιζόταν, αφού δεν τις συντηρούσε, πήγαινε σε άλλη. Όταν τον ρωτούσαν πώς περνά, απαντούσε: «Εφόσον έχω φαγητό και τζάκι, είμαι πασάς. Φαί ζωή, νηστεία θάνατος». Ήθελε να δίνει την εντύπωση του αμελούς και υλόφρονος.

Κατηγορούσε τον εαυτό του συνέχεια, με μεγάλη ευρηματικότητα σε επίθετα. Συνήθως έλεγε ανοησίες. Όμως, κάποιες φορές, όταν ένιωθε ότι το απαιτούσε η περίπτωση, απαντούσε καίρια, σε προβλήματα μοναχών και δοκίμων, χωρίς να του τα πουν και που πολλές φορές δεν τα είχαν εκμυστηρετεί σε κανέναν. Ή κριτικάρε επιγραμματικά και πολύ εύστοχα, μπροστά στον ηγούμενο και παρουσία τους, τους μοναχούς που γνώριζε ότι θα δέχονταν την κριτική του. Γι' αυτούς που ένιωθε ότι θα πληγώσει, σιωπούσε, λέγοντας στον ηγούμενο «εσύ ξέρεις». Ή προέλεγε, με τρόπο λίγο παιγνιώδη, τους πειρασμούς που θα συναντούσαν χρόνια μετά.

Οι απαντήσεις του δεν ήταν ανάλογες μ' όσα του έλεγες αλλά μ' αυτό που διέκρινε μέσα σου. Πολλές φορές αποκαλούσε τον εαυτό του χαζό. Ένας ευαίσθητος μοναχός του είπε: «Είμαι χαζός.» Για να μην τον πληγώσει, του απάντησε: «Δεν είσαι χαζός. Καλός είσαι». Τότε πήγαν κι άλλοι μοναχοί και του είπαν το ίδιο. Στον έναν απάντησε: «Χαζός είσαι και φαίνεσαι». Στον άλλο: «Αυτά που δεν πιστεύεις, να μην τα λες», κοκ.

Ένας μοναχός εξομολογήθηκε:

«Όταν ήμουν δόκιμος, πήγαινα με τα πόδια στις Καρυές, για να ταξιδέψω προς την πατρίδα μου, με αφορμή ένα μικροπρόβλημα της υγείας μου. Ο γέρο Τιμόθεος με συνάντησε στον δρόμο, με ρώτησε πού πάω και, μετά την απάντησή μου, μου λέει: «Πόσον καιρό έχεις στο Όρος;» «Εννιά μήνες». «Ε, λοιπόν, θα χάσεις εννιά μήνες». Όταν, μετά από μια βδομάδα, επέστρεψα στο Άγιο Όρος, η καρδιά μου ήταν στεγνή όπως πριν από εννιά μήνες.

Άρχισε να έρχεται πιο συχνά στο μοναστήρι όταν είχα έναν περίπου χρόνο μοναχός. Σχεδόν αμέσως μου κριτικάρε δυο από τους παλαιότερους πατέρες, αυτούς με τους οποίους είχα τις στενότερες σχέσεις, χωρίς να του αναφέρω τίποτα, μνημονεύοντας μάλιστα και την καταγωγή της μητέρας του ενός -ζήτημα αν είχε ανταλλάξει δυο κουβέντες μαζί του. Για τον έναν, οι κρίσεις του ήταν τελείως αρνητικές. Για τον άλλο, και θετικές και αρνητικές. Απόρησα, διότι μέχρι τότε τα έβλεπα όλα καλά σ' αυτούς. Όταν, τα επόμενα χρόνια, αντιμετώπισα πολλές δυσκολίες και πειρασμούς απ' αυτούς, θυμήθηκα τον γέρο Τιμόθεο.

Κάποτε ήμουν επι της υποδοχής των προσκυνητών. Ήλθε ένας εύελπς, που είχε

περάσει από τον γέρο Παΐσιο και δεν «αναπαύθηκε» με τις συμβουλές του. Με ρώτησε αν υπάρχει κάποιος έμπειρος γέροντας, να τον συμβουλευτεί. Τον έστειλα στον π. Τιμόθεο, δαγκώθηκα όμως μέσα μου, γιατί ήξερα ότι δεν ήθελε να τον διαφημίζουμε. Ο εύελπς ούτε απ' αυτόν ικανοποιήθηκε. Μετά από λίγο έρχεται ο γέρο Τιμόθεος και με ρωτά: «Τι μέρα είναι;» «Πέμπτη.» «Πέμπτη! Κι εγώ νόμιζα πως είναι Δευτέρα. Τίποτα δεν ξέρω. Ούτε τι μέρα είναι.» Το θεώρησα διακριτική και έμμεση μομφή για μένα και δεν του έστειλα κανένα στο εξής».

Ο γέρο Τιμόθεος κοιμήθηκε στη μονή Σταυρονικήτα το 1989, όπου έζησε τα τριάμισα τελευταία χρόνια της ζωής του.

Γέροντας Φιλάρετος-Γέροντας Βαρθολομαίος

*Κείμενο Μοναχού Χ. Πρώην Σταυρονικιτιανού.

Ο π. Βασίλειος, που διετέλεσε ηγούμενος της Ιεράς Μονής Σταυρονικήτα από το 1968 ως το 1990 και της Ιεράς Μονής Ιβήρων από το 1990 ως το 2005, φεύγοντας από την πρώτη μονή για να πάει στη δεύτερη, άφησε παραγγελία στους πατέρες να συνεχίσουν να φροντίζουν έναν από τους θησαυρούς του μοναστηριού: τα γεροντάκια που έφερναν εκεί από τα διάφορα ησυχαστικά κελλιά και καλύβες της περιοχής, τα οποία, με το παράδειγμα και τη χάρη του Χριστού που μεταδίδουν, βοηθούν περισσότερο απ' όσο βοηθούνται. Στη Μονή Σταυρονικήτα πήγα το 1978.

Βρήκα εκεί τον γέρο Βαρθολομαίο, τον ρουμάνο, που είχε πάρκινσον βαριάς μορφής, ώστε να μην μπορεί ούτε να σηκωθεί από το κρεβάτι ή την καρέκλα και να τρέμει ολόκληρος. Το στόμα του είχε στραβώσει, και δυσκολευόταν πολύ να μιλήσει. Είχε ένα κουδουνάκι στο χέρι του, για να ειδοποιεί τον μοναχό που τον διακονούσε.

Στο Άγιο Όρος είχε έρθει λίγο μετά το 1920, σε ηλικία δεκατεσσάρων χρονών. Όπως σημειώνει ο γέρο Παΐσιος στο κείμενο που έγραψε για τον γέρο Φιλάρετο, τον Γέροντά του (εκοιμήθη το 1975 σε ηλικία 83 ετών και τιμάται ως άγιος στη Ρουμανία) στο βιβλίο του «Αγιορείται πατέρες και αγιορείτικα»:

«Τον πατέρα Βαρθολομαίο μετά [την κοίμηση του Γέροντά του], τον γηροκόμησε η Μονή Σταυρονικήτα.

Ο πατήρ Βαρθολομαίος είχε υπηρετήσει και για αρκετά χρόνια ως Μοναχός στο Λεπροκομείο που είχε η Ιερά Μονή Ιβήρων στην περιοχή της».

Μέχρι το 1975, ο π. Φιλάρετος με τον π. Βαρθολομαίο έμεναν στην Καψάλα, στο κελλί του Αγίου Ανδρέου, κοντά στο κελλί του Τιμίου Σταυρού, όπου ασκήτευε ο π. Παΐσιος από το 1969 ως το 1979. Ο π. Φιλάρετος υπέφερε από δύσπνοια. Όταν αρρώστησε κι ο π. Βαρθολομαίος, ο Γέροντας, παρά τα χάλια της υγείας του, διακονούσε τον υποτακτικό του για δεκαπέντε χρόνια. Παρ' ότι αρκετά μοναστήρια και κελλιά τους πρότειναν να τους γηροκομήσουν, αυτοί αρνούνταν, γιατί, όπως γράφει ο π. Παΐσιος, «είχαν ζήσει πολλές θείες καταστάσεις σ' αυτό το Κελλί τους και δεν τους έκανε καρδιά να αποχωριστούν από ένα θείο χώρο, αλλά και . δεν ήθελαν να γίνουν βάρος σε άλλους, γιατί είχαν και αρχοντικές ψυχές». Αυτό που διέκρινε κανείς στο πρόσωπο του γέρο Βαρθολομαίου, ήταν η εγκαρτέρηση. Επί είκοσι χρόνια σήκωνε τον σταυρό του χωρίς γογγυσμούς.

Αλλά είχε κι άλλες εμπειρίες που ήταν δύσκολο σ' έναν αρχάριο σαν και μένα να τις αντιληφθεί. Θα γράψω παρακάτω τα λίγα πράγματα που έπεσαν στην αντίληψή

μου. Στο μοναστήρι είχαμε κι έναν Ελβετό μοναχό που ήξερε εφτά γλώσσες. Το διακόνημά του τότε ήταν η καθαριότητα. Μια μέρα σκούπιζε την αυλή.

Ο π. Βαρθολομαίος καθόταν στην καρέκλα του, έξω από το κελλί του, στον διάδρομο που έβλεπε στην αυλή, μαζί με τον αδελφό που τον διακονούσε. Του λέει αυτός: «Τον βλέπεις αυτόν; Ξέρει εφτά γλώσσες: Γερμανικά, γαλλικά, αγγλικά, ρωσικά, σερβικά.». Ο γέρο Βαρθολομαίος, απαθής, τον διακόπτει: «Γιούφτικα ξέρει; Ε, τίποτα δεν ξέρει». Αυτή ήταν η αξία της κοσμικής μόρφωσης στα μάτια του γέροντα. Και τα «γιούφτικα» ίσως είναι η γλώσσα της ταπείνωσης και της αφάνειας.

Ο επόμενος διακονητής του ήταν ένας μοναχός με ζήλο, αλλ' αρκετά οξύθυμος και αμφίθυμος. Μια μέρα έβαλε τις φωνές στον γέροντα γιατί λερώθηκε. Ο γέροντας δεν είπε τίποτα. Μετά από λίγο ο διακονητής του έβαζε μετάνοιες, του ζητούσε συγγνώμη και του έλεγε: «Είμαι παλιοτόμαρο, βλάκας», κλπ. Ο γέροντας, απαθής, του λέει: «Κι εγώ τι είμαι;»

Ενώ ο γέροντας ήταν παράλυτος, ο επόμενος διακονητής του ένα πρωινό τον βρήκε όρθιο έξω από το κελλί του. Του λέει ο αδελφός: «Τι έγινε, γέροντα; Πώς βγήκες έξω;» Του απαντά αυτός: «Ήρθε το βράδυ ο άγγελός μου και με πήγε στη Λάκκο-σκήτη.» (Είναι αρκετά απομονωμένη, μέσα στο δάσος και ησυχάζουν Ρουμάνοι εκεί). «Τι είδα στον δρόμο! Νερά, ελάφια, ζαρκάδια! Και οι πατέρες πόσο ευλαβείς!» Στα εξήντα χρόνια της παραμονής του, ο γέροντας δεν είχε επισκεφτεί τη σκήτη, κι ο Θεός του έδωσε μια μικρή παρηγοριά. Και για να το καταλάβουμε, δεν τον άφησε στο κρεβάτι του, αλλά στον διάδρομο. Αναπαύθηκε ειρηνικά στις 22 Νοεμβρίου του 1982, για να βρει τον Γέροντά του και τους άλλους αγίους.

παπα-Λίβυος....Ελεύθερες σκέψεις.

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com